

وزارت فرهنگ و آموزش عالی

پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی

پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی

پایان نامه

جهت دریافت درجه کارشناسی ارشد در زبان شناسی همگانی

موضوع

بررسی نقش حروف ربط در خواندن، بیاد آوردن و درک

جملات فارسی

استاد راهنما

دکتر فیروز صدیقی

استادان مشاور

دکتر سعید رهبرنیا و دکتر یحیی مدرسی

نگارش

علیرضا فخرانی

سال تحصیلی: ۱۳۷۵-۷۶

فهرست

صفحه	عنوان
I	چکیده
IV	فهرست جدولها
VI	فهرست نمودارها
۱-۱۰	فصل اول: مقدمه
۷	۱-۱- هدف تحقیق
۷	۱-۲- اهمیت تحقیق
۸	۱-۳- محدوده کار
۸	۱-۳-۱- محدوده آزمودنی
۹	۱-۳-۲- محدوده آزمایش (آزمون)
۱۱-۲۲	فصل دوم: حروف ربط و پیشینه کار
۱۱	۲-۱- حروف ربط
۱۸	۲-۲- پیشینه کار
۲۳-۲۳	فصل سوم: شیوه تحقیق
۲۳	۳-۱- تعاریف و اصطلاحات

۲۷ ۳-۲- فرصهٔ تحقیق
۲۷ ۳-۳- آزمودنیها
۳۰ ۳-۴- ابزار آزمایش
۳۰ ۳-۵- روش جمع آوری داده ها
۳۱ ۳-۶- تجزیه و تحلیل داده ها
۳۱ ۳-۷- نحوهٔ انجام کار
۳۴-۶۶ فصل چهارم: تجزیه و توصیف داده ها
۳۴ ۴-۱- مقدمه
۳۵ ۴-۲- بررسی داده های مربوط به زمان خواندن جملات
۳۵ ۴-۲-۱- زمان خواندن جملات در گروه پسران
۳۶ ۴-۲-۱-۱- زمان خواندن جملات در موارد "با حرف ربط"
۳۶ ۴-۲-۱-۲- زمان خواندن جملات در موارد "بدون حرف ربط"
۳۷ ۴-۲-۲- زمان خواندن جملات در گروه دختران
۳۷ ۴-۲-۲-۱- زمان خواندن جملات در موارد "با حرف ربط"
۳۸ ۴-۲-۲-۲- زمان خواندن جملات در موارد "بدون حرف ربط"
۳۸ ۴-۲-۳- زمان خواندن جملات در کل
۳۹ ۴-۲-۳-۱- زمان خواندن جملات در موارد "با حرف ربط"
۳۹ ۴-۲-۳-۲- زمان خواندن جملات در موارد "بدون حرف ربط"
۴۰ ۴-۳- بررسی داده های مربوط به مرحله به یاد آوردن عبارتها
۴۱ ۴-۳-۱- مرحله بیاد آوردن عبارتها در گروه پسران
۴۱ ۴-۳-۱-۱- درصد جوابگویی به مرحله به یاد آوردن
۴۱ ۴-۳-۱-۱-۱- بیاد آوردن عبارتها در موارد "با حرف ربط"
۴۲ ۴-۳-۱-۱-۲- بیاد آوردن عبارات و موارد "بدون حرف ربط"
۴۳ ۴-۳-۱-۲- زمان بیاد آوردن عبارتها

۴۳ زمان بیاد آوردن عبارتها در موارد "با حرف ربط"	۴۳
۴۳ زمان بیاد آوردن عبارتها در موارد "بدون حرف ربط"	۴۳
۴۴ مرحله بیاد آوردن عبارتها در گروه دختران	۴۴
۴۵ درصد جوابگویی به مرحله بیاد آوردن	۴۵
۴۵ بیاد آوردن عبارتها در موارد "با حرف ربط"	۴۵
۴۶ بیاد آوردن عبارتها در موارد "بدون حرف ربط"	۴۶
۴۶ زمان بیاد آوردن عبارتها	۴۶
۴۶ زمان بیاد آوردن عبارتها در موارد "با حرف ربط"	۴۶
۴۷ زمان بیاد آوردن عبارتها در موارد "بدون حرف ربط"	۴۷
۴۸ مرحله بیاد آوردن عبارتها در کل (گروه دختران و گروه پسران)	۴۸
۴۸ درصد جوابگویی به مرحله بیاد آوردن عبارتها	۴۸
۴۹ بیاد آوردن عبارتها در موارد "با حرف ربط"	۴۹
۴۹ بیاد آوردن عبارتها در موارد "بدون حرف ربط"	۴۹
۵۰ زمان بیاد آوردن عبارتها	۵۰
۵۰ زمان بیاد آوردن عبارتها در موارد "با حرف ربط"	۵۰
۵۱ زمان بیاد آوردن عبارتها در موارد "بدون حرف ربط"	۵۱
۵۲ بررسی داده های مربوط به مرحله درک مطلب	۵۲
۵۳ مرحله درک مطلب مربوط به گروه پسران	۵۳
۵۳ درصد پاسخگویی به سوالات درک مطلب	۵۳
 مرحله پاسخگویی به سوالات درک مطلب در موارد	
۵۳ "با حرف ربط"	۵۳
 مرحله پاسخگویی به سوالات درک مطلب در موارد	
۵۴ "بدون حرف ربط"	۵۴

۵۵	۲-۱-۴-۴-۴- زمان پاسخگویی به سوالات درک مطلب.....
	۱-۲-۱-۴-۴-۴- زمان پاسخگویی به سوالات درک مطلب در موارد.....
۵۵	"بدون حرف ربط".....
	۲-۲-۱-۴-۴-۴- زمان پاسخگویی به سوالات درک مطلب در موارد.....
۵۶	"با حرف ربط".....
۵۷	۲-۴-۴-۴- مرحله درک مطلب مربوط به گروه دختران.....
۵۷	۱-۲-۴-۴- درصد پاسخگویی به سوالات درک مطلب.....
	۱-۱-۲-۴-۴- مرحله پاسخگویی به سوالات درک مطلب در موارد.....
۵۸	"با حرف ربط".....
	۲-۲-۱-۴-۴-۴- مرحله پاسخگویی به سوالات درک مطلب در موارد.....
۵۸	"بدون حرف ربط".....
۶۰	۲-۲-۴-۴-۴- زمان پاسخگویی به سوالات درک مطلب.....
۶۰	۱-۲-۲-۴-۴-۴- زمان پاسخگویی به سوالات درک مطلب "با حرف ربط".....
۶۱	۲-۲-۴-۴-۴- زمان پاسخگویی به سوالات درک مطلب "بدون حرف ربط".....
۶۲	۳-۴-۴-۴- مرحله درک مطلب در کل (گروه دختران و پسران).....
۶۲	۱-۳-۴-۴-۴- درصد پاسخگویی به سوالات درک مطلب.....
	۱-۱-۳-۴-۴-۴- مرحله پاسخگویی به سوالات درک مطلب در موارد.....
۶۲	"با حرف ربط".....
	۲-۲-۱-۴-۴-۴- مرحله پاسخگویی به سوالات درک مطلب در موارد.....
۶۳	"بدون حرف ربط".....
۶۴	۲-۲-۴-۴-۴- زمان پاسخگویی به سوالات درک مطلب.....
۶۵	۱-۲-۲-۴-۴-۴- زمان پاسخگویی به سوالات درک مطلب "با حرف ربط".....
۶۵	۲-۲-۴-۴-۴- زمان پاسخگویی به سوالات درک مطلب "بدون حرف ربط".....
۶۷-۹۳	فصل پنجم: نتیجه گیری.....
۶۷	۱-۵- نتیجه گیری.....

۸۵	۱-۱-۵- نتیجه گیری مربوط به موارد پاسخهای صحیح بطور کامل.....
۹۳	۲-۵- اختصار.....
۹۵-۱۲۱	ضمیمه ۱: ۸۰ مورد آزمون.....
۱۲۲	پانویس.....
۱۲۳-۱۲۴	کتابنامه فارسی.....
۱۲۵-۱۲۸	کتابنامه انگلیسی.....
۱۲۹-۱۳۲	ضمیمه ۲: نمودارها.....
	چکیده (انگلیسی).....

چکیده

تأثیر "حروف ربط" در خواندن، بیاد آوردن و درک جملات در زبان فارسی

توسط

علیرضا فخرایی

هدف اصلی این تحقیق بررسی نقش "حروف ربط" در خواندن، بیاد آوردن و درک جملات زبان فارسی می باشد.

زبان فارسی در بکارگیری عناصر زبانی همانند دیگر زبانهای زنده دنیا کارآیی زیادی دارد. یکی از عناصر مهم زبان "حروف ربط" می باشد. محققین براین باورند که این حروف نقش بسیار مهمی در یکپارچه نمودن اطلاعات در حافظه ایفاء می نمایند. همچنین افزایش سرعت درک و یاد آوری مطالب از جمله پیامدهای آشنایی با مفاهیم و کاربرد صحیح این حروف می باشد.

بر این اساس در تحقیق حاضر آزمایشهایی طرح ریزی شده است که تأثیر "حروف ربط" را در سرعت بخشیدن به یاد آوری مطالب، درک جملات و سرعت خواندن جملات نشان دهند.

محدوده کار این تحقیق شامل دو گستره است:

۱- محدوده آزمودنی: حجم نمونه گیری در حدود یکصد نفر دانش آموز می باشد: ۵۰

نفر دانش آموز پسر و ۵۰ نفر دانش آموز دختر

۲- محدوده آزمون: آزمون از هشتاد مورد تشکیل شده است که در چهار گروه اضافی،

علی، زمانی و تقابلی تقسیم بندی شده اند. هر گروه شامل بیست مورد می باشد. از

این بیست مورد، ده مورد مربوط به مواردی است که حروف ربط در آنها بکار رفته

است و ده مورد باقیمانده مربوط به موردهایی می شود که حروف ربط در آنها به کار

نرفته است ولی در هر مورد جملات با یکدیگر ارتباط منطقی دارند.

نتایج آزمایشهای طرح ریزی شده نشان می دهند که خواندن سریعتر جملات،

درک و بیاد آوردن عباراتی از جملات با حروف ربط مناسب سریعتر و دقیق تر از مواردی

است که در آنها حروف ربط وجود ندارد.

تفاوت عمده و معنی داری بین گروه دختران و پسران دانش آموز مورد آزمایش

مشاهده نگردیده است. ولی بطور کلی زمان خواندن موارد با حرف ربط کمتر از

مواردی بود که مفاهیم بصورت جملات مستقل ولی مرتبط با یکدیگر از لحاظ منطقی

مطرح می شدند. گروههای دارای حرف ربط علی، تقابلی و زمانی بترتیب کمترین

زمان خواندن جملات را نشان دادند. در گروه اضافی اختلاف معنی داری بین گروه

دارای حرف ربط و گروه بدون حرف ربط مشاهده نگردید.

تعداد پاسخهای صحیح مرحله بیاد آوردن عبارتها و درک مطلب در موارد با حرف ربط بیشتر از مواردی بود که حرف ربط در آنها حضور نداشت. در بیاد آوردن عبارتها بیشترین درصد بترتیب مربوط به گروههای دارای حرف ربط 'تقابلی'، 'علی'، 'زمانی' و 'اضافی' بود.

در مرحله درک مطلب بترتیب گروههای دارای حرف ربط 'علی'، 'تقابلی'، 'اضافی' و 'زمانی' بیشترین درصد پاسخگویی صحیح را بخود اختصاص دادند.

جدولها

صفحه

عنوان

۳۷	۴-۱- جدول میانگین زمان خواندن جملات (پسران).....
۳۸	۴-۲- جدول میانگین زمان خواندن جملات (دختران).....
۴۰	۴-۳- جدول میانگین زمان خواندن جملات (کل افراد مورد تحقیق).....
۴۲	۴-۴- جدول درصد پاسخگویی به مرحله بیاد آوردن عبارات (پسران).....
۴۴	۴-۵- جدول میانگین زمانی مرحله بیاد آوردن عبارات (پسران).....
۴۶	۴-۶- جدول درصد پاسخگویی به مرحله بیاد آوردن عبارات (دختران).....
۴۸	۴-۷- جدول میانگین زمانی مرحله بیاد آوردن عبارات (دختران).....
۵۰	۴-۸- جدول درصد پاسخگویی به مرحله بیاد آوردن عبارات (کل افراد مورد تحقیق).....
۵۲	۴-۹- جدول میانگین زمانی مرحله بیاد آوردن عبارات (کل افراد مورد تحقیق).....
۵۵	۴-۱۰- جدول درصد پاسخگویی به مرحله درک مطلب (پسران).....
۵۷	۴-۱۱- جدول میانگین زمانی مرحله درک مطلب (پسران).....
۵۹	۴-۱۲- جدول درصد پاسخگویی به مرحله درک مطلب (دختران).....
۶۲	۴-۱۳- جدول میانگین زمانی مرحله درک مطلب (دختران).....
۶۴	۴-۱۴- جدول درصد پاسخگویی به مرحله درک مطلب (کل افراد مورد تحقیق).....
۶۶	۴-۱۵- جدول میانگین زمانی مرحله درک مطلب (کل افراد مورد تحقیق).....
۶۸	۵-۱۶- جدول میانگین، انحراف معیار و t وابسته مربوط به مرحله زمان خواندن جملات (دختران).....
۷۱	۵-۱۷- جدول میانگین، انحراف معیار و t وابسته مربوط به مرحله زمان خواندن جملات (پسران).....
۷۱	۵-۱۸- جدول میانگین، انحراف معیار و t وابسته مربوط به مرحله زمان خواندن جملات گروه.....
۷۱	تقابلی با حرف ربط.....
۷۱	۵-۱۹- جدول میانگین، انحراف معیار و t وابسته مربوط به مرحله زمان خواندن جملات گروه.....
۷۱	اضافی بدون حرف ربط.....
۷۱	۵-۲۰- جدول میانگین، انحراف معیار و t وابسته مربوط به مرحله زمان خواندن جملات گروه.....
۷۱	اضافی با حرف ربط.....

- ۲۱-۵- جدول میانگین، انحراف معیار و t وابسته مربوط به مرحله زمان خواندن جملات گروه.....
 ۷۲ اضافی با حرف ربط (کل افراد مورد تحقیق).....
- ۲۲-۵- جدول میانگین، انحراف معیار و t وابسته مربوط به مرحله بیاد آوردن عبارات (دختران).....
 ۷۵ جدول میانگین، انحراف معیار و t وابسته مربوط به مرحله بیاد آوردن عبارات (پسران).....
 ۷۶ جدول میانگین، انحراف معیار و t وابسته مربوط به مرحله بیاد آوردن عبارات گروه علی.....
 ۷۷ با حرف ربط.....
- ۲۵-۵- جدول میانگین، انحراف معیار و t وابسته مربوط به مرحله بیاد آوردن عبارات گروه علی.....
 ۷۸ بدون حرف ربط.....
- ۲۶-۵- جدول میانگین، انحراف معیار و t وابسته مربوط به مرحله بیاد آوردن عبارات گروه علی.....
 ۷۹ بدون حرف ربط (کل افراد مورد تحقیق).....
- ۲۷-۵- جدول میانگین، انحراف معیار و t وابسته مربوط به مرحله درک مطلب (پسران).....
 ۸۱ جدول میانگین، انحراف معیار و t وابسته مربوط به مرحله درک مطلب (دختران).....
 ۸۲ جدول میانگین، انحراف معیار و t وابسته مربوط به مرحله درک مطلب.....
 ۸۴ (کل افراد مورد تحقیق).....
- ۳۰-۵- جدول میانگین و انحراف معیار زمان پاسخ دهی صحیح به طور کل در مراحل درک مطلب، بیاد آوردن و خواندن جملات در دو گروه با حرف ربط و بدون حرف ربط در چهار مورد اضافی، تقابلی، زمانی و علی.....
 ۸۷
- ۳۱-۵- جدول مقادیر t وابسته بدست آمده جهت مقایسه میانگین زمان پاسخ دهی صحیح به طور کل در مراحل درک مطلب، بیاد آوردن و خواندن جملات در دو گروه با حرف ربط و بدون حرف ربط در چهار مورد اضافی، تقابلی، زمانی و علی.....
 ۸۹
- ۳۲-۵- جدول میانگین و انحراف معیار تعداد پاسخ های صحیح به طور کل در مراحل درک مطلب، بیاد آوردن در دو گروه با حرف ربط و بدون حرف ربط در چهار مورد اضافی، تقابلی، زمانی، علی.....
 ۹۰
- ۳۳-۵- جدول مقادیر t وابسته بدست آمده جهت مقایسه میانگین زمان پاسخهای صحیح به طور کل در مراحل درک مطلب، بیاد آوردن در دو گروه با حرف ربط و بدون حرف ربط در چهار مورد اضافی، تقابلی، زمانی و علی.....
 ۹۲

نمودارها

عنوان	صفحه
۱- نمودار محدوده آزمایش.....	۱۰
۲- نمودار مربوط به آزمون گروه "اضافی".....	۱۲۹
۳- نمودار مربوط به آزمون گروه "تقابلی".....	۱۳۰
۴- نمودار مربوط به آزمون گروه "زمانی".....	۱۳۱
۵- نمودار مربوط به آزمون گروه "عالی".....	۱۳۲

فصل اول

مقدمه

این تحقیق به منظور بررسی نقش "حروف ربط" زبان فارسی در درک و بیاد آوردن جملاتی که از دو یا چند عبارت یا جمله واره تشکیل شده اند طرح ریزی شده است.

حروف ربط نقش بسیار مهمی در یکپارچه نمودن عبارتهای موجود در جملات ایفاء می کنند. این حروف سبب می شوند که سطح فعال شدگی اطلاعات در حافظه تشدید شود و مطالب خیلی سریعتر درک و در هنگام لزوم فراخوانده شوند. (میلیس و جاست ۱۹۹۴: ۱۲۸). بر این اساس آزمایشهایی طرح ریزی شده است که زمان خواندن جملات ، سرعت یاد آوری و درک مطالب اندازه گیری شود. در این بین تاثیر حروف ربط در سرعت بخشیدن به یاد آوری مطالب و درک جملات مشهود می باشد.

در حافظه عناصر زبانی در یک جمله توسط حرف ربط به یک نوع انسجام و پیوستگی می رسند و در واقع این حروف ربط محدوده معنایی و

اطلاعاتی جمله را از وسعت و پراکندگی زیاد حفظ کرده و آن را به محدوده خاصی منحصر می کنند. وقتی محدوده اطلاعات موجود در جمله مشخص باشد درک آن سریعتر و زمان لازم به منظور بیاد آوردن مطالب کمتر می شود. مثلا جمله های زیر را در نظر بگیرید: "علی با شتاب از خانه خارج شد." و "دود غلیظی تمام فضای خانه را دربرگرفته بود." هر کدام از این جملات می تواند به تنهایی دارای محدوده اطلاعاتی وسیعی باشد و آزمودنی با دیدن هر کدام از این جملات به طور جداگانه در حافظه خود تعبیر و تفسیری جدا از آنچه که ممکن است دو جمله بصورت دو جمله واره در یک جمله بکار روند داشته باشد ولی ترکیب این دو جمله بصورت دو جمله واره با یک کلمه ربط مثل "زیرا" این وسعت اطلاعات را به محدوده خاصی منحصر می کند و آزمودنی را به نتیجه ویژه ای که می تواند "خانه آتش گرفته بود." هدایت نماید. دو جمله "والدین ناهید دخترشان را هنگام شام تحسین کردند." و "ناهید امتحانات دانشگاه را با موفقیت گذراند." را در نظر بگیرید اگر این دو جمله یکی پس از دیگری بر روی صفحه نمایشگر رایانه ای به نمایش گذاشته شود آزمودنی احتیاج به وقت و زمان بیشتری برای درک صحیح ارتباط این دو جمله دارد تا اینکه این دو جمله بصورت دو جمله واره همراه با یک حرف ربط "مناسب در یک جمله نشان داده شود. آزمودنی به منظور یکپارچه نمودن

اطلاعات موجود در یک جمله بدون یک حرف ربط مناسب در حافظه خود
احتیاج به زمان بیشتری دارد زیرا می‌بایست با استفاده از دانش قبلی خود
و موقعیت کنونی در چندین محدوده اطلاعاتی بدنبال ارتباطی بین دو جمله
بگردد در صورتیکه با وجود یک حرف ربط مناسب مثل "زیرا" عملاً این
محدوده مشخص می‌شود و فرد تلاش کمتری به منظور دسترسی به اطلاعات
قبلی خود می‌کند و در نتیجه زمان کمتری صرف خواندن و درک مطلب
می‌شود. همچنین بیاد آوردن اجزاء آن جمله یا حتی درک کلی از محتوای
جمله با توجه به حضور یک حرف ربط آسان‌تر و سریع‌تر می‌گردد.

آزمونهای طرح ریزی شده چهار گروه حرف ربط "علی"، "زمانی"، "اضافی"،
"تقابلی" را مورد بررسی و آزمایش قرار می‌دهند. از هر گروه دو حرف
بعنوان نمونه انتخاب و در ده مورد به کار برده شده است. ده مورد نیز
بدون حرف ربط به کار برده شده است. هر مورد از این ده مورد اخیر از
دو جمله مستقل تشکیل شده است. این جملات مستقل به طریقی با یکدیگر
ارتباط دارند و ارتباط آنها به طریقی است که می‌توان آنها را در گروه
مشخصی مثلاً در گروه "علی" قرار داد.

حجم این تحقیق براساس مواد آزمایش در حدود ۸۰ مورد می‌باشد.

ولی از لحاظ حجم جامعه آماری مورد نمونه گیری در حدود یکصد نفر

دانش آموز دوره پیش دانشگاهی یا دوره کاردانی می باشد. فراوانی داده ها در جدولهای داده ای ثبت و بصورت محاسبه میسانگین و درصد نشان داده می شوند. سپس به منظور دسترسی سریعتر و دقیق تر به نتایج، با آزمون آماری وابسته داده های بدست آمده مورد بررسی قرار می گیرد. با توجه به اطلاعات کسب شده از طریق این تحقیق می توان به این نتیجه رسید که به طور کل سرعت (زمان) خواندن جملاتی که دارای حرف ربط می باشند خیلی سریعتر از خواندن جملاتی است که حرف ربط در آنها بکار برده نشده است و به طور مستقل ولی با مفهومی مرتبط با یکدیگر هستند.

بر اساس مدل یکپارچه ————— کننده کلمات ربط

(The connective integration model) که توسط جاست و کارینتر^۱ (۱۹۹۲)

ارائه شده است حروف ربط مناسب سبب می شوند آزمودنی پس از مشاهده عبارت دوم، عبارت اول را در حافظه خود فعال نموده و با استفاده از عبارت دوم به مفهوم جمله به طور کامل پی ببرد. بنابراین سرعت خواندن و درک جدا به بسیار سریعتر از دو جمله مستقل ولی مرتبط با یکدیگر می باشد. همچنین زمان بیاد آوردن عبارتها در جملات دارای "حرف ربط"، کمتر از مواردی است که حروف ربط در آنها بکار برده نشده است.

حروف ربط سرعت عمل و درک را زیاد می کنند و جملاتی که دارای حروف ربط می باشند خیلی بهتر بیاد آورده می شوند تا جملاتی که فاقد حرف ربط می باشند. (کرون، مایکو، و ترینگ، ۱۹۸۸: ۱۲-۳۰۹)

تعداد پاسخهای صحیح در به یاد آوردن عبارات در مواردی که حروف ربط در آنها به کار برده شده اند بیشتر از مواردی است که حروف ربط در آنها بکار برده نشده است.

زمان پاسخگویی صحیح به سؤالات درک مطلب در مواردی که از حروف ربط استفاده شده است کمتر از زمان پاسخگویی به مواردی است که حروف ربط در آنها بکار برده نشده است.

تعداد پاسخهای صحیح به سؤالات مربوط به مرحله درک مطلب در مواردی که از حروف ربط استفاده شده است بیشتر از تعداد پاسخهای صحیح به سؤالاتی است که حرف ربط در آنها بکار برده نشده است.

یکی از عوامل انسجام در متن که سبب می شود ارتباط معنایی بین یک عنصر در متن و عنصر دیگر برقرار شود، حروف ربط می باشد. این حروف بیانگر معنای ویژه ای هستند که پیش فرض حضور عناصر دیگر در متن می باشند. (هالیدی و حسن، ۱۹۷۶: ۲۲۶).

در واقع وقتی "حرف ربطی" وجود نداشته باشد به خواننده این اجازه داده میشود که براساس دانش قبلی خود یا براساس نتیجه گیری که از دو جمله جداگانه در حافظه خود بعمل می آورد به یک نتیجه کلی برسد. بدین ترتیب که جمله ها را با توجه به سلیقه و اطلاعات قبلی خود جداگانه تفسیر و تعبیر نماید بنابراین زمان بیشتری صرف نتیجه گیری می شود. ولی در جمله ای که دو عبارت آن توسط یک حرف ربط مناسب به هم مرتبط شده باشد شخص در حافظه خود به دنبال وسیله ای برای ارتباط دو عبارت نمی گردد در نتیجه وقت کمتری صرف تفسیر و تعبیر این کار می کند. این بدان معنی است که شخص تقریباً محدوده اطلاعاتی خود را براساس حرف ربط مشخص محدود می کند و در نتیجه خیلی سریعتر به اطلاعات دسترسی پیدا می کند. (میلسس و جاست، ۱۹۹۴: ۱۳۱-۱۲۹).

به عبارت دیگر شخص به منظور پیدا کردن ارتباط بین دو جمله مستقل در یک متن در حافظه خود دنبال ربطی منطقی بین دو مطلب خواننده شده می گردد و سرانجام بطور صحیح یا غلط ارتباط بین آنها را می یابد. ولی وقتی وسیله مناسب این ارتباط قبلاً توسط یک حرف ربط مشخص فراهم شده باشد، دسترسی به اطلاعات سریعتر و بطور صحیح انجام می شود.

۱-۱- هدف تحقیق

بررسی تاثیر 'حروف ربط' در خواندن، درک جملات و نقش آنها در بیاد آوردن عبارتهای موجود در جملات فارسی هدف عمده این تحقیق می باشد. بررسی ارتباط بین سرعت خواندن، درک مطلب، و بیاد آوردن(زمان) در بودن یا نبودن حروف ربط در جملات هدف دیگر این تحقیق را تشکیل می دهد.

۱-۲- اهمیت تحقیق

زبان فارسی در بکارگیری عناصر زبانی همانند دیگر زبانهای زنده دنیا کارایی زیادی دارد ولی بسیاری از این عناصر به دلیل بی توجهی یا کم توجهی به مرور از بین می روند و بدست فراموشی سپرده می شوند. برای ارتباط بین دو عبارت یا دو جمله وارد در یک جمله حروف ربط نقش بسیار مهمی را ایفاء می کنند. متأسفانه تاکنون به نقش این حروف در درک و بیاد آوردن مطالب توجه خاصی مبذول نشده است. شاید این تحقیق کمکی برای مطالعات بیشتر بر روی این حروف را فراهم نماید. کاربرد کم این حروف

که یکی از ابزارهای انسجام و هماهنگی در متن می باشد سبب از بین رفتن آنها می شود.

همچنین این کلمات نقش بسیار مهمی در آموزش زبان فارسی، حتی به غیرفارسی زبانان بعنوان عنصر ارتباط دهنده و یکپارچه کننده بعهدہ دارند. آشنایی با مفهوم این حروف و کاربرد صحیح آنها سرعت درک و یاد آوری مطالب را افزایش می دهد.

۱-۳- محدودۀ کار

گسترۀ این تحقیق براساس دو محدودہ مشخص می شود:

۱- آزمودنی ۲- آزمون ۰

۱-۳-۱ محدودۀ آزمودنی

داده های تحقیق حاضر از جامعه فارسی زبانان به طور اعم و جامعه دانش آموزی بطور اخص گردآوری شده است. حجم نمونه گیری در حدود یکصد نفر دانش آموز دوره پیش دانشگاهی یا کسانی که دوره دبیرستان را به اتمام رسانده اند و اکنون در دوره فوق دیپلم (کاردانی) مشغول به تحصیل هستند. از این یکصد نفر، پنجاه نفر دختر و پنجاه نفر پسر نمونه های آماری